

ПАЮВАННЯ В РОДНИКІВЦІ: А ГРАБЛІ ТІ Ж...

У минулому номері нашого журналу в статті «Паювання в Чорторіях: усе має бути лише по закону» ми розповіли про паювання земель державного підприємства «Новочорторійське» у селищі Нові Чорторії Любарського району Житомирської області.

На цю публікацію одразу ж відгукнувся сільський голова з с. Родниківка Черкаської області, де ситуація і проблеми схожі. Там теж декілька років поспіль намагаються розпаювати землі місцевого державного сільськогосподарського підприємства. Ось як про це розповідає в листі голова Родниківської сільської ради Руслан ЯРЕМЧУК:

«Пані Алло! Прочитали статтю про паювання в Чорторіях в «Землепорядному віснику» № 2 від 2015 року, який передплачує наша Родниківська сільська рада. Враховуючи Ваш досвід у процесі розпаювання державних сільськогосподарських підприємств, просимо надати низку роз'яснень.

Наше місцеве сільськогосподарське підприємство мало статус навчально-дослідного господарства місцевої сільськогосподарської академії. Навчально-дослідне господарство «Родниківка» мало в своєму користуванні близько 3800 гектарів землі. Пізніше сільськогосподарська академія безпосередньо оформила в своє постійне користування близько 1000 га с/г угідь, а господарство з навчально-дослідного реорганізовано в державне підприємство «Родниківка». На підставі рішення Кабінету Міністрів України було надано дозвіл на роздержавлення цього підприємства і воно перейшло в розпорядження Фонду держмайна, де за розробленою програмою приватизації розпочалася процедура роздержавлення. Земельна ділянка, якою користувалося ДП «Родниківка», обліковувалася за господарством відповідно до довідки форми № 6-зем, загальною площею 2400 га, з них ріллі 1800 га. На етапі проведення роздержавлення відповідно до програми приватизації, розробленої регіональним відділенням фонду Державного майна України по Черкаській області, як керівництво, так і всі фактичні працівники і пенсіонери, виявили бажання розпаювати землю.

ДП «Родниківка» в 2014 році зверталось до Головного управління Держземагентства у Черкаській області, яке на перше звернення відповіло, що працівники і пенсіонери мають звертатися за отриманням земельної частки (паю) до місцевої державної адміністрації. Натомість Уманська райдержадміністрація відмовила, посилаючись на те, що це також не входить до її компетенції. Повторно до Головного управління Держземагентства у Черкаській області з 263 осіб звернулося особисто понад 97 відсотків працівників і пенсіонерів

ДП «Родниківка» з клопотанням про надання дозволу на розробку проекту землеустрою для передачі земельної частки (паю). Відповіді взагалі не надійшли.

На жаль, ніяких дій Держземагентство не проводило, дозволи на розробку проектів землеустрою не надавалися.

Враховуючи правові особливості реорганізації ДП «Родниківка» в КСП «Родниківка», яке фактично є його правонаступником, та соціальну напругу, що виникла серед громадян, які мають право на отримання земельних ділянок (разом з працівниками соціальної сфери села таких понад 380 осіб), наша сільська рада почала шукати шляхи вирішення проблеми, ведучи переговори як з Уманською райдержадміністрацією, так і місцевим управлінням Держземагентства в Уманському районі. Виходу з даної ситуації не знаходимо.

Так, Уманська райдержадміністрація, розглядаючи дану ситуацію, робить висновки, що КСП «Родниківка» взагалі не оформило право власності на землю і не має ніякого юридичного підтвердження права користування чи власності. Земельну ділянку, якою користувалося ДП «Родниківка», КСП «Родниківка» може оформити лише в оренду і на конкурсній основі, так як колективної форми власності на земельні ділянки немає і взагалі ця процедура не відноситься до компетенції адміністрацій.

А Управління Держземагентства в Уманському районі також наголошує, що земля загальною площею близько 2400 га, з них 1800 га ріллі, якою користувалося с/г підприємство, тільки обліковувалася за ДП «Родниківка» і правових норм надання у приватну власність працівникам КСП «Родниківка» земельних часток (паїв) немає, а соціальна сфера села може отримувати земельні ділянки із земель запасу, яких за Родниківською сільською радою обліковується близько 700 га. Тож просимо надати алгоритм дій як працівникам і пенсіонерам КСП «Родниківка», так і керівництву цього підприємства, а також працівникам соціальної сфери села.

Продовження на стор. 24

Закінчення. Початок на стор. 22

Враховуючи те, що процедура розпаювання ще фактично не розпочалася, то й незадоволених серед працівників, пенсіонерів та представників соціальної сфери села ще немає, але є низка запитань, на які просямо Вас по можливості дати відповіді, а саме:

1. Гостро стоїть питання, чи включати обслуговуючий персонал освітніх, медичних і культурних, комунальних закладів в списки соціальної сфери, чи до цього списку включати тільки працівників, які відповідно до діючого законодавства відносяться до працівників культури, освіти та охорони здоров'я. Адже стаття 25 Земельного кодексу України передбачає надання земельних ділянок працівникам державних та комунальних закладів освіти, культури, охорони здоров'я, розташованих на території відповідної ради, а також пенсіонерам з їх числа, а Закони України «Про культуру», «Основи законодавства України про охорону здоров'я» передбачають, що не всі працівники закладів культури, освіти та охорони здоров'я можуть претендувати на пай.

2. Складне питання відносити чи не відносити працівника школи — бібліотекаря — до працівників соціальної сфери села, якщо він працює в школі, на посаді бібліотекаря, має вищу педагогічну освіту та немає спеціальної освіти по бібліотечній справі. Інший випадок, коли бібліотекар сільської ради має тільки загальну середню освіту.

3. В разі, якщо технічний і обслуговуючий персонал закладів культури, освіти та охорони здоров'я не відносяться до працівників соціальної сфери села, які є механізми надання земельних ділянок цій категорії жителів села для ведення особистого селянського господарства в розмірі до двох гектарів, враховуючи те, що переважна їх більшість зробила суттєвий внесок у розвиток соціальної інфраструктури села Родниківка, працюючи в закладах культури, освіти та охорони здоров'я. Чи є можливість включення даної категорії жителів села Родниківка до списку працівників соціальної сфери села та пенсіонерів з їх числа? Чи правомірним буде рішення сесії сільської ради про включення їх до цього списку?

5. Працівникам соціальної сфери села та пенсіонерам з їх числа надається земельна ділянка (пай), якщо вони проживають у сільській місцевості. Для встановлення факту проживання необхідно користуватися даними фактичної реєстрації громадян чи місце фактичного проживання може бути встановлене комісійно? Є випадки, коли працівник соціальної сфери проживає в селі Родниківка, а місце реєстрації місто Умань, і навпаки — реєстрація в селі Родниківка, а тимчасово проживає в місті Умані. Також стоїть питання про те, який мінімальний термін проживання чи реєстрації в сільській місцевості має бути для працівників соціальної сфери села та пенсіонерів з їх числа до моменту прийняття рішення сесією сільської ради про затвердження списку пайщиків?

6. Чи відносяться до працівників соціальної сфери села Родниківка працівники, які суміщають дві посади?

Наприклад, працівник культури працює на повну ставку в місті Умані і на 0,5 ставки в селі Родниківка.

7. Також є усні звернення пенсіонерів відділу освіти Уманської районної державної адміністрації, які працювали методистами. Територіально відділ освіти знаходиться в м. Умані, але ці пенсіонери були і є жителями нашого села і їх цікавить можливість включення до списку працівників соціальної сфери села.

8. Враховуючи масові усні звернення працівників побутового обслуговування, зв'язку, торгівлі, громадського харчування та пенсіонерів з їх числа про можливість включення їх до списку працівників соціальної сфери села (відповідно до попередньої редакції Земельного кодексу України від 18.12.1990 року вони входили до такого списку та зробили суттєвий внесок у розвиток соціальної інфраструктури села Родниківка), постає запитання: чи правомірним буде рішення сесії сільської ради про включення даної категорії жителів села Родниківка до списку пайщиків? Чи є інші механізми надання цим громадянам земельної ділянки для ведення особистого селянського господарства, наприклад, із земель запасу і резерву?

9. Також гостро стоїть питання для жителів села, які багато років пропрацювали в державному сільськогосподарському підприємстві, але фактично на пенсію виходили з центру зайнятості, або останні місяці перед виходом на пенсію працювали в інших організаціях. Чи є механізми включення цих громадян до списку пайщиків чи є інші механізми надання їм земельних ділянок для ведення товарного сільськогосподарського виробництва?

10. Чи зобов'язані державні сільськогосподарські підприємства при проведенні приватизації земель включати до списку на отримання земельної частки (паю) працівників соціальної сфери села та пенсіонерів з їх числа за списком, затвердженим сільською радою? Чи паюються землі, що перебували у постійному користуванні ДП «Родниківка», за винятком земель, які залишаються у державній чи комунальній власності (лісогосподарського призначення, водний фонд, резервний фонд)? Чи можливий інший варіант, коли працівники соціальної сфери села та пенсіонери з їх числа будуть отримувати земельні ділянки із земель запасу, які створені ще в 1992 році, та із земель резерву, які будуть створені при проведенні самої приватизації земель цього підприємства? Тобто, чи обов'язково мають отримувати земельні частки (паї) працівники соціальної сфери села та пенсіонери з їх числа із земель, що перебували у постійному користуванні ДП «Родниківка»?

11. Чи можна додатково до земель, що перебували у постійному користуванні сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, які мають бути передані в приватну власність працівникам соціальної сфери села та пенсіонерам з їх числа, залучати землі, які надані в користування, але користувачі не заперечують проти передачі цих земель у власність з метою збільшення розмірів земельних часток (паїв)?

Заздалегідь вдячні за відповіді, які надзвичайно важливі для громади села Родниківка.

Спробуємо разом розібратися та виробити покроковий алгоритм дій відповідно до чинного законодавства.

1 Паюються тільки землі, що перебували у постійному користуванні державних сільськогосподарських підприємств, за виключенням земель лісгосподарського призначення, водного фонду та резервного фонду.

Звертаємо увагу на те, що паюються землі державного підприємства «Родниківське», а не КСП. Так, відповідно до ч. 1 та ч. 4 статті 25 Земельного кодексу України (далі — ЗКУ) при приватизації земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій земельні ділянки передаються працівникам цих підприємств, установ та організацій, працівникам державних та комунальних закладів освіти, культури, охорони здоров'я, розташованих на території відповідної ради, а також пенсіонерам з їх числа з визначенням кожному з них земельної частки (паю).

Площа земель, що передаються у приватну власність, становить різницю між загальною площею земель, що перебували у постійному користуванні сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, і площею земель, які залишаються у державній чи комунальній власності (лісгосподарського призначення, водний фонд, резервний фонд).

Тобто, тільки землі, які перебували у постійному користуванні ДП «Родниківське», за мінусом земель лісгосподарського призначення, водного фонду та резервного фонду, можуть розпайовуватися між працівниками та пенсіонерами ДП та привіряними до них особами (соцсфера села).

2 Необхідно замовити, розробити та затвердити проект роздержавлення земель ДП «Родниківське».

Для початку конкретних дій по паюванню після отримання наказу Фонду держмайна про роздержавлення ДП «Родниківське» необхідно:

- звернутися до територіального органу Держземagenta та отримати дозвіл на розробку проекту роздержавлення земель ДП «Родниківське»;
- звернутися до землевпорядної організації (будь-якої) та замовити проект землеустрою з роздержавлення земель цього ДП. Замовником цього

проекту мало б бути саме ДП, однак, якщо воно вже не існує (реорганізоване) — замовником цієї документації може бути його правонаступник;

- проектом визначається площа земель, які були в постійному користуванні ДП і можуть розпайовуватися, та визначаються площі земель, які не можуть бути розпайованими, а саме — землі водного фонду, лісгосподарського призначення та резервного фонду.

3 Затвердження списків пайщиків — найважливіша і найважча частина процесу роздержавлення.

Це, мабуть, найболючіше питання. Отже, відповідно до частини першої статті 25 ЗКУ право на пай мають працівники та пенсіонери ДП «Родниківське», працівники державних та комунальних закладів освіти, культури, охорони здоров'я, розташованих на території Родниківської сільської ради, а також пенсіонери з їх числа.

● Працівники та пенсіонери ДП «Родниківське»

Підтвердженням того, що особа є (була) працівником ДП, слугує трудова книжка із відповідним записом. При цьому, якщо працівник звільнився з цього підприємства за власним бажанням до початку паювання, то права на пай у цьому підприємстві він уже не матиме. Тобто, працівник не має права на пай в підприємстві, якщо він звільнився з роботи до його реорганізації. У випадку, якщо підприємство ще існує, то звільняючись з нього будь-коли, працівник втрачає право на пай.

Аналогічно із пенсіонерами. Якщо працівник вийшов на пенсію із цього ДП — має право на земельний пай, якщо з іншого — не має такого права.

● Працівники соціальної сфери, які мають право на пай

Складніша ситуація із працівниками соціальної сфери та пенсіонерами з їх числа. Що ж це таке «соціальна сфера»? Загальне поняття СОЦІАЛЬНА СФЕРА — сукупність галузей, організацій, підприємств, які безпосередньо пов'язані і визначають спосіб і рівень життя людей, їх добробут, споживання. До соціальної сфери належать заклади торгівлі, громадського харчування, житлово-комунального господарства, охорони здоров'я, освіти, культури, мистецтва, науки. Соціальні запити людей на предметі споживання задовольняють окремі підприєм-

ства галузей легкої й харчової промисловості, машинобудування, сільського господарства, транспорту.

Враховуючи норму ч. 1 ст. 25 ЗКУ, право на земельну частку під час роздержавлення земель державних або комунальних сільськогосподарських підприємств мають не всі працівники соціальної сфери, а лише працівники державних та комунальних закладів освіти, культури, охорони здоров'я, розташованих на території відповідної ради, а також пенсіонери з їх числа.

Тепер спробуємо розібратися, хто саме із працівників державних та комунальних закладів освіти, культури, охорони здоров'я може претендувати на пай.

Отже, ЗКУ говорить про те, що право на пай мають працівники державних та комунальних закладів освіти, культури, охорони здоров'я і не робить будь-яких виключень. Однак, спеціальні закони «Про культуру», «Про освіту» містять деякі обмеження.

Так, ч. 4 ст. 29 ЗУ «Про культуру» визначено, що працівники державних і комунальних закладів культури, педагогічні працівники закладів освіти сфери культури, які працюють у сільській місцевості та селищах міського типу, а також пенсіонери, які раніше працювали в державних та комунальних закладах культури, закладах освіти сфери культури у таких населених пунктах і проживають у них, мають право на безоплатне отримання у власність земельної ділянки відповідно до законодавства. Тобто маємо більш загальну норму. А, отже, під дію ст. 25 ЗКУ підпадають всі працівники культури.

ЗУ «Про освіту» визначається хто може бути педагогічним та науково-педагогічним працівником та задекларовано їх право на пай, а саме:

Педагогічною діяльністю можуть займатися особи з високими моральними якостями, які мають відповідну освіту, професійно-практичну підготовку, фізичний стан яких дозволяє виконувати службові обов'язки.

Педагогічну діяльність у навчальних закладах здійснюють педагогічні працівники, у вищих навчальних закладах третього і четвертого рівнів акредитації та закладах післядипломної освіти — науково-педагогічні працівники (ст. 54).

Вони (педагогічні та науково-педагогічні працівники — ред.) мають право на безоплатне одержання у власність земельної ділянки в межах земельної частки (паю) члена сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарської установи та організації, розташованих на території відповідної ради, із земель сільсько-

господарського підприємства, сільськогосподарської установи та організації, що приватизуються, або земель запасу чи резервного фонду, але не більше норм безоплатної передачі земельних ділянок громадянам, встановлених законом для ведення особистого селянського господарства (абз. 2 ч. 4 ст. 57).

Дія абзацу другого цієї частини не поширюється на громадян, які раніше набули право на земельну частку (пай) та земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства чи для ведення особистого селянського господарства, крім випадків успадкування права на земельну частку (пай), земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства чи для ведення особистого селянського господарства відповідно до закону (абз. 3 ч. 4 ст. 57).

Отже, цим Законом визначено хто є педагогічним та науково-педагогічним працівником та встановлено державою для них гарантії та пільги. При цьому, Законом прямо не обмежено право інших працівників освіти на можливість отримання земельної паю. Враховуючи ч. 1 ст. 25 ЗКУ, можна говорити, що й інші працівники освіти можуть претендувати на земельний пай.

Щодо працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я, то в Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» міститься аналогічна норма. А саме: згідно зі статтею 77 цього Закону медичні і фармацевтичні працівники мають право на безоплатне одержання у власність земельної ділянки в межах земельної частки (паю) члена сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарської установи та організації, розташованих на території відповідної ради, із земель сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарської установи та організації, що приватизуються, або земель запасу чи резервного фонду, але не більше норм безоплатної передачі земельних ділянок громадянам, встановлених законом для ведення особистого селянського господарства.

Також цією ж статтею введено обмеження, тобто що дія вищезазначеного не поширюється на громадян, які раніше набули право на земельну частку (пай) та земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства чи для ведення особистого селянського господарства, крім випадків успадкування права на земельну частку (пай), земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства чи для ведення особистого селянського господарства відповідно до закону.

Разом з тим, статтею 74 цього ж Закону до медичних і фармацевтичних працівників віднесено осіб, які мають відповідну спеціальну освіту і відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам. Зауважу, що на відміну від ЗУ «Про освіту» перелік таких осіб значно більший, тобто це не тільки особи, які мають повну вищу медичну та фармацевтичну освіту, а й освіту нижчого рівня.

Отже, Законами України «Про освіту» та «Основи законодавства України про охорону здоров'я» прямо не обмежено право інших працівників закладів освіти та охорони здоров'я на отримання земельного паю. Тому, враховуючи ч. 1 ст. 25 ЗКУ можна говорити, що й інші працівники закладів освіти та охорони здоров'я можуть претендувати на земельний пай.

На жаль, така неоднозначність у підходах може стати підставою для Головного управління Держземагентства в області для відмови таким особам у передачі їм у власність земельних ділянок відповідно до ст. 25 ЗКУ. У цьому випадку питання може бути вирішено лише у судовому порядку.

● **Як визначити місце проживання працівників соціальної сфери**

Насамперед слід звернути увагу на те, що у 25 статті ЗКУ йдеться тільки про тих працівників закладів освіти, культури та охорони здоров'я, які розташовані на території Родниківської сільської ради. Тобто ті особи, які зареєстровані і проживають в с. Родниківка, а працюють в закладах освіти, культури та охорони здоров'я, розташованих в інших населених пунктах, до паювання земель ДП «Родниківка» не мають жодного відношення. Навпаки, особи, які працюють у таких закладах, розташованих на території Родниківської сільської ради, а проживають в інших селах чи селищах — мають право на пай.

Щодо питання як бути, коли громадянин зареєстрований за основним місцем проживання в одному населеному пункті, а фактично проживає в іншому. На жаль, крім добровільного декларування про своє фактичне місце проживання, чинна нормативна база не містить жодного іншого способу офіційного його встановлення. Тому, на жаль, залишається застосовувати лише офіційні дані паспорта такої особи.

● **Щодо сумісництва**

Право на земельну частку (пай) мають тільки особи, які постійно працюють (працювали) у ДП «Родниківка» та закладах освіти, культури та охорони здоров'я, розташованих та території Родни-

ківської сільської ради, що підтверджується відповідним записом у їх трудовій книжці.

● **Щодо працівників побутового обслуговування, зв'язку, торгівлі, громадського харчування та пенсіонерів з їх числа**

На жаль, працівники побутового обслуговування, зв'язку, торгівлі, громадського харчування та пенсіонери з їх числа не мають права на земельну частку (пай) при приватизації земель ДП «Родниківка», оскільки в чинній ст. 25 ЗКУ ці категорії працівників соціальної сфери села не зазначені.

4

Визначення розміру земельної частки (паю)

Відповідно до ч.6 та 7 ст. 25 ЗКУ при обчисленні розміру земельної частки (паю) враховуються сільськогосподарські угіддя, які перебували у постійному користуванні державних та комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, за винятком земель, що залишаються у державній та комунальній власності. Загальний розмір обчисленої для приватизації площі сільськогосподарських угідь поділяється на загальну кількість осіб, зазначених у частині першій цієї статті.

Тобто після визначення реальної площі землі ДП «Родниківка» та затвердження списків пайщиків (включаючи і соціальну сферу), визначається розмір земельної частки (паю).

Вартість і розміри в умовних кадастрових гектарах земельних часток (паїв) працівників відповідних підприємств, установ і організацій та пенсіонерів з їх числа є рівними.

Розміри земельних ділянок, що виділяються для працівників державних та комунальних закладів, підприємств і організацій культури, освіти та охорони здоров'я та пенсіонерів з їх числа, які проживають у сільській місцевості або селищах міського типу, не можуть перевищувати норм безоплатної передачі земельних ділянок громадянам, встановлених законом для ведення особистого селянського господарства.

● **Щодо можливості збільшення площі земель, що паюватимуться, для працівників соціальної сфери села за рахунок земель запасу**

Паюватися можуть тільки землі, які перебували у постійному користуванні ДП «Родниківка», за

виключенням земель, які залишаться у державній чи комунальній власності (лісогосподарського призначення, водний фонд, резервний фонд).

За рахунок земель запасу та резерву у приватну власність громадян України (у тому числі і працівникам соціальної сфери села) можуть передаватися земельні ділянки в порядку та для цілей, передбачених ст.ст. 118 та 121 ЗКУ. При цьому слід пам'ятати, що відповідно до ч. 4 ст. 116 ЗКУ передача земельних ділянок безоплатно у власність громадян у межах норм, визначених цим Кодексом, провадиться один раз по кожному виду використання. Тобто, якщо громадянин вже отримав безоплатно земельну ділянку у власність для таких цілей (наприклад, для ОСГ), але меншого, ніж гранично передбачений розмір земельної ділянки (для ОСГ до 2-х га), то ще раз безоплатно надати йому земельну ділянку із земель запасу за таким цільовим призначенням неможливо.

5 Оформлення права власності на пай

Після затвердження всіх документів — списків пайщиків та проекту землеустрою з роздержавлення земель ДП «Родниківка» — кожен із громадян, включених до списку пайщиків, має особисто подати заяву до Головного управління Держземагентства про передачу йому безкоштовно у власність земельної ділянки у розмірі земельної частки (паю), визначеної по цьому підприємству, для ведення товарного сільськогосподарського виробництва відповідно до розробленої та затвердженої документації із землеустрою щодо роздержавлення земель ДП «Родниківка». Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки кожному із пайщиків вже не розробляється. За необхідності пайщики можуть замовляти технічну документацію щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Увага! Працівники соціальної сфери також обов'язково мають у заяві вказувати про передачу їм земельної ділянки у розмірі земельної частки (паю), визначеної при приватизації земель ДП «Родниківка», для ведення особистого селянського господарства або товарного виробництва.

У випадку, коли у заяві працівників соціальної сфери буде зазначено тільки про передачу їм земельної ділянки безоплатно у власність для веден-

ня особистого селянського господарства без зазначення земельної частки (паю), визначеної в процесі роздержавлення ДП «Родниківка», це може бути розглянуто як приватизація землі не в процесі роздержавлення земель ДП (ст. 25 ЗКУ), а як звичайна приватизація земель запасу державної або комунальної власності (ст.ст. 116, 118 та 121 ЗКУ). У цьому випадку, за наявності у власності громадянина земельної ділянки для ведення ОСГ, приватизованої раніше, у Головного управління Держземагентства в області будуть підстави відмовити в її передачі відповідно до ч. 4 ст. 116 ЗКУ.

Після реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі та отриманні на підтвердження цього витягу з нього, громадянин має подати до Державної реєстраційної служби заяву про реєстрацію права власності на земельну ділянку. До заяви додаються наказ Головного управління Держземагентства в області про передачу їм земельної ділянки у власність, витяг з Державного земельного кадастру, копію паспорта та ідентифікаційного коду.

Державна служба реєстрації приймає документи, реєструє право власності, на підтвердження чого особа отримує свідоцтво про право власності на земельну ділянку.

● Загальні зауваження

Взагалі, до затвердження документації із землеустрою щодо роздержавлення земель ДП «Родниківка» Головним управлінням Держземагентства в Черкаській області припиняти діяльність ДП є помилкою, оскільки списки своїх працівників і пенсіонерів має затверджувати ДП, і постійне користування земельною ділянкою теж не припиняється поки існує це ДП.

Однак, якщо вже так сталося, що ДП припинило існування і списки не затверджені, то вони мають затверджуватися рішенням загальних зборів працівників та пенсіонерів ДП та засвідчуватися печаткою правонаступника або сільської ради.

Розробляючи землепорядку документацію з роздержавлення земель ДП «Родниківка», проектувати проект польові дороги доцільно лише для земель, що передаються працівникам соціальної сфери для ведення особистого селянського господарства.

Алла КАЛЬНІЧЕНКО